

Kendelse

afsagt den 15. august 2024

Sag nr. 2023-11397

[Klager]

mod

Ekstra Bladet

[Klager] har klaget til Pressenævnet over klummen ”*[Journalisten]: Et velfortjent blodbad i iværksætterland*”, bragt den 13. december 2023 på ekstrabladet.dk, idet hun mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over blandt andet, at klummen indeholder ukorrekte oplysninger, og at hun ikke er blevet kontaktet forud for klummens offentliggørelse.

1 Sagsfremstilling

Påklaget klumme

Ekstra Bladet bragte den 13. december 2023 [Journalisten]s klumme ”*[Journalisten]: Et velfortjent blodbad i iværksætterland*” på ekstrabladet.dk. Klummen har følgende underrubrik:

”Klumme: De højere renter har ledt til et maskefald blandt fantasterne i iværksætterbranchen. Når tidevandet trækker sig tilbage, finder vi ud af, hvem der har svømmet nøgne”.

Der er i klummen indsat et billede af en række af klodser, der er stablet i fire tårne af henholdsvis fire, tre og to klodser, hvoraf der af den øverste klods fremgår en pil, der peger skråt nedad. Over tårnene af klodser peger en arm i retning af pilene. Af billedteksten fremgår: ”Nulrenter sender et 'ro på'-signal til iværksætttermiljøet. Det bider dem hårdt bagi, når renten stiger igen.”

Af klummen fremgår:

”Tirsdag lærte vi, at spilselskabet [Virksomheden]s er gået konkurs [Der er indsat et link til artiklen ”*De vil være Danmarks bedste – nu er de gået konkurs*” bragt af Ekstra Bladet den 12. december 2023 på ekstrabladet.dk] efter at have turneret med

en højtråbende agenda om, at virksomheden ville gøre tingene på en ny måde, som blandt andet inkluderede langt færre arbejdstimer og en fast lønsats på 35.000 for alle medarbejdere uanset anciennitet.

Selvom det er uskønt at danse på andres grav, må jeg indrømme, at det glæder mig, at de højere renter efterhånden er ved at lede til at regulært maskefald blandt alle jubilidioterne i iværksætterfaget, som pludselig mente, at alt havde ændret sig, da pandemien ramte.

Lad mig forklare.

Da pandemien ramte i 2020, gik alverdens centralbanker i panik og gennemførte store lempelser af rentepolitikken med renter tæt på 0 % som et resultat på tværs af kloden. Ikke blot de korte renter, men også renter med 10-, 20- eller 30-årig løbetid kom forbavsende tæt på 0 %, da centralbankerne også pressede renten ned på lange obligationer ved at foretage massive støtteopkøb på tværs af stats- og virksomhedsobligationer.

Hvad betyder det egentlig, når renten er 0 %, så langt øjet rækker?

Renten udtrykker en tidspræference for forbrug. Når renten er 0 %, kræver en investor (stærkt påtvunget af centralbankerne) ikke længere en betaling for at udskyde sit forbrug, men signalerer tværtimod, at en returnering af pengene i fremtiden kan være lige så god som at have pengene til rådighed i dag.”

Der er i klummen indsat et coverbillede for spillet ”[Spiltitel 1]”. Af billedteksten fremgår: ”Inden konkursen arbejdede [Virksomheden] på det 'feministiske rytmespil' [Spiltitel 1].”

Af klummen fremgår videre:

”Nulrenter sendte derfor også meget lempelige signaler til iværksætttermiljøet, som fik en grundlæggende fornemmelse af, at det ikke hastede med at gøre den nye forretning profitabel og alskens fantast-projekter med store og vidtløftige meldinger om verdens tilstand om 50 og 100 år fik nemmere ved at tiltrække kapital og investeringer deraf.

Når renterne stiger igen, som vi har set over de sidste par år, så vil investorer langsomt, men sikkert begynde at kræve, at iværksætterprojekter og i øvrigt aktier, som ikke leverer et positivt cash flow i dag, begynder at skynde sig mere med at skabe en profitabel forretning ud af projekterne, de har igangsat. En højere rente leder ganske enkelt til mindre forretningsmæssig tålmodighed.

Selv nogle af verdens ypperste forretningsfolk såsom [Person 1] har måttet sande, at verden med og uden positive renter er forskellig. Hvem husker ikke, hvor mange penge Facebook-koncernen fik brændt af på at investere i det såkaldte Metavers og den gennemført tåbelige idé om, at vi allesammen skulle til at kommunikere med hinanden med VR-briller på?

Tabene endte med at blive store, og Meta-koncernen har da også rekalibreret strategien, efter at renterne er kommet tilbage på mere normale niveauer.

Pointen er, at nulrenterne gjorde os alle, inklusive [Person 1], til monetære analfabeter i en slags analytisk massenedsmeltning, som muliggjorde konklusioner, som at verden ville kommunikere udelukkende i Metaverset, eller at nystiftede

virksomheder - som nu konkursramte [Virksomheden]s - ikke engang behøvede at arbejde for at skabe en succes.”

Der er i klummen indsat et billede af [Person 1]. Af billedteksten fremgår: ”[Person 1]: En monetær analfabet!”

Af klummen fremgår videre:

”Heldigvis er idiotvældet fra nulrenternes tid ovre, og RUC-uddannede jubeloptimister som direktør [Klager] fra [Virksomheden] står afklædt tilbage, efter at tidevandet har trukket sig.

Det glæder mig, at fornuften er ved at vende tilbage.”

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 16. december 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Korrekt information

[Klager] har anført, at klummen indeholder en række ukorrekte oplysninger.

[Klager] har i den forbindelse henvist til, at hun ikke er uddannet fra RUC, og at [Virksomheden] ikke havde den slags investeringer, som omtales i klummen, men ”convertible note” fra Netease, hvilket også fremgår af virksomhedens regnskab.

Herudover har [Klager] anført, at hun i klummen forkert betegnes som en ”jubelidiot”.

Vinkling

[Klager] har anført, at det i klummen fejlagtigt fremstår som om, at måden, [Virksomheden] var indrettet på, er den direkte årsag til virksomhedens konkurs.

[Klager] har i den forbindelse oplyst tre årsager til virksomhedens konkurs:

For det første blev virksomheden bedt om at betale sin skattecredit for 2018 og 2019 tilbage, og [Klager] besluttede derfor med sin advokat at tage afgørelsen til landsretten, der på nuværende tidspunkt har en sagsbehandlingstid på 24 måneder og 18 måneders ventetid på en skønsmand. [Klager] kunne herefter ikke rejse en investering til [Virksomheden]s næste produktion, da det var vanskeligt for de investorer, virksomheden var i due diligence med, at forstå, hvorfor Skattestyrelsen skulle have de pågældende penge tilbage. Efter at [Klager] som følge af en manglende investering fik en publisher ”krakkede branchen”, hvilket medførte en masse fyringer samt lukninger af virksomheder. For det tredje har [Klager] været alvorligt syg i 2023, og da det føltes forkert at skrive under på aftaler, når hun ikke vidste, hvornår hun blev i stand til at drive virksomheden igen, blev hun enig med sin advokat om at lade virksomheden gå konkurs.

[Klager] har videre anført, at de oplysninger, der fremgår af klummen, generelt er ”korrekte”, men at de ikke er sat i kontekst til konkursen. Det er herefter [Klager]s opfattelse, at der er tale om dårlig presseetik, der har en skarp clickbait-vinkel på en person, der på nuværende tidspunkt ikke kan forsvare sig, og som har gennemgået det forløb, hun har været igennem, imens hun har drevet en virksomhed igennem svære juridiske udfordringer.

Forelæggelse

[Klager] har anført, at Ekstra Bladet ikke har kontaktet hende for citat eller baggrund til brug for klummen.

2.2 Ekstra Bladets synspunkter

Indledende bemærkninger

Ekstra Bladet har anført, at klummen er et meningsbaseret debatindlæg, som er i overensstemmelse med god presseskik.

Ekstra Bladet har videre anført, at klummen er skrevet af skribent og økonomisk ekspert, [Journalisten], og at klummen er udtryk for hans holdning. Klummen er en generel kommentar til det forhold, at iværksætterbranchen har vanskelige betingelser i et stigende rentemarked. Dette indebærer blandt andet, at investorer vil have afkast for deres investering og vanskeliggøre mulighederne for at tiltrække nye investorer og dermed at etablere sig som iværksættervirksomhed, såfremt virksomheden ikke straks er rentabel.

I den forbindelse har Ekstra Bladet anført, at [Virksomheden] er nævnt i klummen som et eksempel på en iværksættervirksomhed, der for nylig er gået konkurs, hvilket er korrekt. Ifølge Det Centrale Virksomhedsregister var [Virksomheden] et dansk anpartsselskab med startdato den 2. februar 2017, og selskabets formål var at udvikle og markedsføre computerspil. [Klager] var registreret som virksomhedens direktør og reelle ejer, og konkursdekret over virksomheden blev afsagt den 7. december 2023 af Skifteretten i [Bynavn].

Ekstra Bladet har endvidere anført, at [Klager] i sin klage til Pressenævnet blandt andet har anført, at det har været vanskeligt at rejse den fornødne finansiering i virksomheden, og at ”branchen er krakket”. Klummens generelle pointe om, at iværksætterbranchen er blevet vanskeligere, er således også retvisende for så vidt angår [Virksomheden].

Korrekt information

Ekstra Bladet har anført, at oplysningen om, at [Klager] har gået på RUC, fremgår af en tidligere mediedækning, hvori [Klager] selv medvirker. Ekstra Bladet har i den forbindelse henvist til artiklen ”*F**k det hele, jeg gør det på min egen måde,*” *sagde spilskaberen [Klager] og skabte ’Danmarks bedste arbejdsplads’*” bragt af POV International den 18. oktober 2022 og anført, at oplysningen således er kontrolleret og må antages at være korrekt.

Ekstra Bladet har hertil anført, at såfremt [Klager] ikke er uddannet fra RUC, som anført i klummen, må det efter mediets opfattelse anses for en uvæsentlig fejløpfattelse, som [Klager] selv er årsag til i kraft af hendes tidligere offentlige udtalelser. Oplysningen er i øvrigt uskadelig og uden betydning for klummens indhold og kan således ikke føre til kritik. Ekstra Bladet har i den forbindelse henvist til Pressenævnets kendelse i sag nr. 2020-80-0514, hvor nævnet blandt andet ikke udtalte kritik af Dagens Medicin for at have bragt en ukorrekt oplysning, som ikke kunne anses for tilstrækkelig væsentlig i sammenhængen eller agtelsesforringende for klageren, ligesom mediet havde berigtiget fejlen, så snart mediet blev bekendt med fejlen.

Ekstra Bladet har endvidere anført, at klummen ikke omtaler specifikke investeringer, og at det i øvrigt ikke fremgår af klummen, hvilke præcise investeringer [Virksomheden] har modtaget. Det er herefter mediets opfattelse, at dette forhold ikke kan give anledning til kritik.

For så vidt angår betegnelsen ”jubelidiot” har Ekstra Bladet anført, at det følger af Pressenævnets praksis og menneskerettighedsdomstolens praksis om artikel 10, at der er tilladt et vidt frispog i klummer og andre meningsbaserede indlæg.

Ekstra Bladet har i den forbindelse anført, at [Klager] i klummen betegnes som ”jubeloptimist”, som ligesom betegnelsen ”jubelidiot”, er en værdidom efter Pressenævnets praksis, der udtrykker skribentens holdning til den måde, [Klager] har præsenteret [Virksomheden] på i offentligheden. Skribentens holdning skal ses i sammenhæng med, at [Klager] har deltaget i den offentlige debat, hvor hun blandt andet om [Virksomheden] har udtalt i artiklen ”*[Klager] vil skabe Danmarks bedste arbejdsplads: Her er lige løn, barselsbonus – og 32 timers arbejdsuge*” bragt af Femina den 25. maj 2021, at hun ville skabe Danmarks bedste arbejdsplads med blandt andet lige løn, barselsbonus og 32 timers arbejdsuge.

Hertil har Ekstra Bladet anført, at idet [Klager] selv er trådt ind på offentlighedens scene med bemærkelsesværdige udtalelser om en anderledes tilgang til arbejdsmarkedet, må hun også tåle omtale og kritiske holdninger, når hendes virksomhed ikke viser sig bæredygtigt og går konkurs.

Det er herefter Ekstra Bladets opfattelse, at den påklagede værdidom har et klart faktisk grundlag og derfor ikke kan føre til kritik.

Vinkling

Ekstra Bladet har anført, at det ikke fremgår af klummen, at den direkte årsag til [Virksomheden]s konkurs var ”den måde, som arbejdspladsen var på”, som anført af [Klager]. Klummen er derimod en kommentar til det stigende renteniveaus betydning for iværksætttermiljøet.

Hertil har Ekstra Bladet anført, at skribenten desuden er berettiget til at udtrykke sin holdning til den måde, virksomheden valgte at indrette sig på, og som [Klager] var offentlig fortaler for.

Det er herefter Ekstra Bladets opfattelse, at skribentens holdning til dette forhold ikke kan give grundlag for kritik.

Forelæggelse

Ekstra Bladet har anført, at klummen har en vurderende karakter og alene indeholder meningsbaserede udsagn, og Pressenævnet stiller således ikke krav om forelæggelse. I den forbindelse har Ekstra Bladet henvist til Pressenævnets kendelse i sag nr. 2008-6-0670, hvor nævnet ikke udtalte kritik af Samsø Posten for ikke at forelægge skribenten af et læserbrevs holdninger og beskrivelser.

Det er herefter Ekstra Bladets opfattelse, at det forhold, at [Klager] ikke er blevet kontaktet af mediet forud for klummens offentliggørelse, ikke kan føre til kritik.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jens Kruse Mikkelsen, Hans Peter Blicher, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

God presseskik

Korrekt information, vinkling og forelæggelse

[Klager] har klaget over klummens vinkling, og at Ekstra Bladet ikke har kontaktet hende forud for klummens offentliggørelse.

[Klager] har endvidere klaget over, at hun i klummen omtales som ”jubelidiot”, og at klummen indeholder ukorrekte oplysninger om, at hun er uddannet fra RUC, og at [Virksomheden] havde den slags investeringer, som omtales i klummen.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende, jf. punkt A.1 og A.3.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede.

Af klummens underrubrik fremgår følgende:

”Klumme: De højere renter har ledt til et maskefald blandt fantasterne i iværksætterbranchen. Når tidevandet trækker sig tilbage, finder vi ud af, hvem der har svømmet nøgne”.

Af klummen fremgår blandt andet følgende:

”Tirsdag lærte vi, at spilselskabet [Virksomheden] er gået konkurs [Der er indsat et link til artiklen ”De vil være Danmarks bedste – nu er de gået konkurs” bragt af Ekstra Bladet den 12. december 2023 på ekstrabladet.dk] efter at have turneret med en højtråbende agenda om, at virksomheden ville gøre tingene på en ny måde, som blandt andet inkluderede langt færre arbejdstimer og en fast lønsats på 35.000 for alle medarbejdere uanset anciennitet.

Selvom det er uskønt at danse på andres grav, må jeg indrømme, at det glæder mig, at de højere renter efterhånden er ved at lede til at regulært maskefald blandt alle jubelidioterne i iværksætterfaget, som pludselig mente, at alt havde ændret sig, da pandemien ramte.

[...]

Heldigvis er idiotvældet fra nulrenternes tid ovre, og RUC-uddannede jubeloptimister som direktør [Klager] fra [Virksomheden] står afklædt tilbage, efter at tidevandet har trukket sig.

Det glæder mig, at fornuften er ved at vende tilbage.”

Det er Pressenævnets opfattelse, at en klumme i videre omfang end nyhedsartikler og lignende reportager kan indeholde vurderende, kommenterende og subjektive betragtninger, og at der derfor må indrømmes en høj grad af frisprog i sådanne artikler. Det er endvidere nævnets opfattelse, at det bør være klart, også for andre end mediets faste læsere, hvilken type artikel, der er tale om.

Den påklagede klummes overskrift indledes med ”[Journalisten]”, efternavnet på klummens skribent, ligesom klummens underrubrik indledes med ”Klumme:”. Pressenævnet finder på denne baggrund, at det fremgår tilstrækkeligt klart, at der er tale om en klumme. Teksten vurderes derfor efter de videre rammer for frisprog.

Pressenævnet finder, at den påklagede klumme klart fremstår som et indlæg, hvor skribenten [Journalisten] med udgangspunkt i iværksætterbranchens vanskelige betingelser i et stigende rentemarked tilkendegiver sin holdning til blandt andet [Klager] og [Virksomheden]s konkurs. Nævnet finder endvidere, at udsagnene ”jubelidiot” og ”jubeloptimist” ikke overskrider de vide rammer for frisprog i en klumme. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at udsagnene klart fremstår som skribenten [Journalisten]s vurdering på baggrund af [Klager]s offentlige udtalelser og ikke som faktuelle oplysninger eller reelle beskyldninger mod [Klager]. På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at udtale kritik af Ekstra

Bladet for at bringe den påklagede klumme uden at kontakte [Klager] forud for offentliggørelsen.

I forhold til oplysningen om, at [Klager] er uddannet fra RUC, finder Pressenævnet, at oplysningen må anses for unøjagtig i forhold til, at [Klager] alene har studeret på RUC, og at det havde været hensigtsmæssigt, såfremt dette var gengivet mere præcist. Nævnet finder imidlertid, at oplysningen ikke kan anses for at være tilstrækkelig væsentlig i sammenhængen. Nævnet udtaler ikke kritik.

For så vidt angår [Klager]s oplysning om, at det fremgår af klummen, at [Virksomheden] ikke havde den slags investeringer, som omtales i klummen, bemærker nævnet, at oplysningen ikke fremgår af den påklagede klumme, hvorfor der ikke er grundlag for at behandle dette klagepunkt.